

עפ"ג 60764-08-24 - פלוני נ' מדינת ישראל

בבית המשפט העליון

עפ"ג 60764-08-24

ע"פ 4579-09-24

כבוד השופט עופר גרוסקופף
כבוד השופט יחיאל כשר
כבוד השופטת רות רונן

לפני:

פלוני

המערער בעפ"ג
60764-08-24:

פלוני

המערער בע"פ
4579-09-24:

נגד

מדינת ישראל

המשיבה בעפ"ג
60764-08-24 ובע"פ
4579-09-24:

ערעורים על גזר דינו של בית המשפט המחוזי
בנוף הגליל בשבתו כבית משפט לנוער מיום
18.7.2024 בתפח"ע 13704-03-22 שניתן על
ידי הנשיאה, כבוד השופטת אסתר הלמן, כבוד
השופטת יפעת שטרית וכבוד השופטת אוסילה
אבו אסעד
כ"ד באייר התשפ"ה (22.5.2025)

תאריך הישיבה:
בשם המערער בעפ"ג
60764-08-24:
בשם המערער בע"פ
4579-09-24:

עו"ד נגה בן סידי

בשם המשיבה בעפ"ג
60764-08-24 ובע"פ
4579-09-24:
בשם שירות המבחן לנוער:

פסק-דין

לאחר שנשמעו טיעוני הצדדים במלואם, המלצנו למערערים שלא לעמוד על הערעורים, אלא לעניין סוגיית ההתחשבות בתקופות שבהן שהו בחלופת מעצר ב"מעון נעול". כך בהינתן שהעונשים שנגזרו עליהם, כשלעצמם, עומדים בהלימה לחומרת המעשים בהם הורשעו. באי-כוח המערערים הודיעו על הסכמתם לכך, ולפיכך נתמקד בסוגיה זו, ובה בלבד.

המערערים, שהיו קטינים בני כ-14.5 ו-15 בעת ביצוע המעשים, שהו במהלך ניהול המשפט תקופות ממושכות בחלופת מעצר של "מעון נעול". המערער בעפ"ג 60764-08-24 שהה במעון הנעול "מצפה ים", תחת צו פיקוח מעצר, כ-10 חודשים (בין יום 11.12.2022 ליום 15.10.2023), ובנוסף שהה בחלופת מעצר "מגן דוד" במשך כ-9 חודשים נוספים (בין יום 17.3.2022 ליום 11.12.2022). המערער בע"פ 4579-09-24 שהה במעון הנעול "נוף הרים" במשך כשנתיים וחמישה חודשים (בין יום 15.3.2022 ליום 18.8.2024).

בית המשפט קמא אומנם הזכיר בפסק הדין עובדות אלו, בחלקים המתייחסים לתסקירים בעניינם של המערערים ולטיעוני הצדדים, ואולם בבואו לגזור את דינם נמנע מכל התייחסות לעניין זה. במצב דברים זה נוצר ספק בשאלה אם שיקול זה, אשר על פי הפסיקה יש להביאו בחשבון, נשקל על ידי בית המשפט קמא.

ויובהר, על פי ההלכה הנוהגת נתון לבית המשפט שיקול דעת האם, ובאיזו מידה, להתחשב בכך שנאשם שהה במעון נעול בתקופת מעצרו, ואין כלל גורף לפיו יש לנכות תקופה זו מתקופת מאסרו, כפי שמקובל ביחס למעצר מאחורי סורג ובריח. עם זאת, מתוך רצון לעודד נאשמים קטינים לשהות בחלופת מעצר זו, ולעבור במסגרתה הליך שיקומי, ובהינתן הקשיים המאפיינים שהות במעון נעול, מקובל וראוי להתחשב במידה מסוימת בתקופות אלו בשלב גזירת הדין (ראו: ע"פ 6736/16 פלוני נ' מדינת ישראל (12.1.2017)). התחשבות זו יכולה למצוא ביטוי באחת משתי דרכים חלופיות: הדרך האחת היא התייחסות לתקופת המעצר במעון נעול, כשיקול לקולא בעת גזירת עונש המאסר שיושת על הנאשם (ראו, לדוגמא: ע"פ 2188/17 פלוני נ' מדינת ישראל (23.10.2017)); הדרך השנייה היא ניכוי תקופת המעצר במעון נעול מתקופת המאסר שנותר לנאשם לרצות, על פי מפתח שיקבע בית המשפט - לאו דווקא על דרך של ניכוי "יום כנגד יום" (ראו, למשל: ע"פ 3009/12 פלוני נ' מדינת ישראל, פסקה 25 (10.9.2012)). בין כך ובין כך, ראוי לתת לתקופת המעצר במעון נעול משקל מתאים בעת גזירת הדין, ואף נכון לציין במפורש בגזר הדין כיצד נעשה הדבר.

במקרה שלפנינו, קשה לקבוע אם התקופות המשמעותיות בהן שהו המערערים במעון נעול הובאו בחשבון במסגרת גזר הדין. אכן, כפי שטענה באת-כוח המדינה, יתכן שבית המשפט קמא הביא עניין זה במכלול שיקולי הענישה, וההשמטה היא רק מהנמקת גזר הדין. אפס, בהעדר התייחסות מפורשת לנושא בגזר הדין, לא ניתן לדעת אם אכן כך נעשה. יתר על כן, בחינת שני פסקי הדין המרכזיים עליהם הסתמך בית המשפט קמא לצורך קביעת רמת

הענישה, כפי שהם מפורטים בפסקה 74 לגזר הדין, מחזקת דווקא את ההתרשמות שבית המשפט קמא לא שקל עניין זה, למצער לא באופן מודע, בבואו לגזור את דינם של המערערים. באחד מהם, ע"פ 5776/22 פלוני נ' מדינת ישראל (19.12.2022), אושר עונש מאסר של 4 שנים, כאשר בית המשפט המחוזי ציין במפורש כי בקביעת העונש נשקלה תקופת מעצר במעון נעול של כשנתיים; בשני, ע"פ 3732/19 פלוני נ' מדינת ישראל (24.10.2019), הופחת ל-5 שנים עונש מאסר שהושת על קטין, שככל הנראה לא שהה כלל במעון נעול. חוסר התאמה זו בין שני פסקי הדין, שבתווך שביניהם נפסקו עונשיהם של המערערים, לא נזכר, וממילא לא נותח, בפסק דינו של בית המשפט קמא. גם בכך יש כדי לחזק את החשש שבית המשפט קמא לא נתן דעתו, בוודאי שלא בצורה מלאה, להשפעת תקופת המעצר במעון נעול על משך המאסר שגזר למערערים.

במצב הדברים שנוצר, אין לנו אלא להניח לטובת המערערים כי שיקול השהייה במעון נעול לא זכה להתייחסות ראויה עת נגזר דינם של המערערים בבית המשפט קמא. לפיכך, ולא מכל טעם אחר, מצאנו לנכון להפחית במידת מה את עונש המאסר שהושת עליהם. בעשותנו כן הבאנו בחשבון את העובדה, כי המערערים לא ניצלו באופן ראוי את ההזדמנות שניתנה להם לעבור הליך שיקומי במסגרת המעון הנעול, שכן בחרו להודות בביצוע המעשים הנוראים שביצעו רק לאחר הכרעת הדין המרשיעה. בשל שיקול זה, ההפחתה בגין השהייה במעון נעול תהיה מתונה.

אנו מורים איפוא על קבלת הערעור באופן חלקי, כך שעונש המאסר שהושת על המערער בעפ"ג 60764-08-24 יופחת ב-6 חודשים, ויעמוד על 54 חודשי מאסר, ואילו עונש המאסר שהושת על המערער בע"פ 4579-09-24 יופחת ב-10 חודשים, ויעמוד על 44 חודשי מאסר. אין שינוי ביתר רכיבי הענישה.

נציין כי שני המערערים הודו ונטלו אחריות למעשיהם לאחר מתן הכרעת הדין, וביקשו לעבור הליך שיקומי בין כותלי בית הסוהר, תוך הבעת נכונות ורצון ליטול בו חלק. מן הראוי כי רשויות שב"ס יעשו את הנדרש על מנת לאפשר את שילובם בהליך שיקומי שלם בעברייני מין, לטובתם ולטובת החברה.

לא נוכל לסיים פסק דין זה מבלי להביע הערכה ועידוד למתלוננת אשר בזכות אומץ ליבה ועמידתה על חשיפת האמת הובאו המערערים לדין, והורשעו בעבור מעשיהם הנלוזים. אנו תקווה כי כוחה וגבורתה יעמדו לה בהמשך דרכה, ויאפשרו לה לגבור על הפגיעה הנוראה שסבלה, ולחוות את החיים הטובים והמאושרים להם היא ראויה.

ניתנה היום, כ"ז באייר התשפ"ה (25.5.2025).

רות רונן
שופטת

יחיאל כשר
שופט

עופר גרוסקופף
שופט